

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 556/2022-9

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ]

[REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou Nosko & partners s. r. o., Podjavorinskej 2, Bratislava, IČO 36 860 107, v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. Michal Mihálik, PhD., proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3 Tdo 62/2021 z 27. apríla 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 20. septembra 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje toto rozhodnutie zrušiť a vrátiť vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) a uložiť najvyššiemu súdu povinnosť uhradiť trovy konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a ostatných príloh vyplýva, že Okresný súd Skalica (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 6 T 44/2019 z 23. septembra 2019 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) okrem ďalších dvoch spoluobvinených uznal sťažovateľa za vinného z obzvlášť závažného zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 172 ods. 1 písm. c), d), ods. 2 písm. c), e) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona, pretože previedol a dopestoval rastliny z rodu Cannabis (zaistená hodnota omamnej látky predstavuje najmenej sumu 7 154,87 eur), resp. ich poskytol ďalším osobám, za čo mu uložil podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2 a 3, § 36 písm. l) a § 39 ods. 2 písm. d) a ods. 4 Trestného zákona

trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov a 8 mesiacov a ochranný dohľad na 2 roky. Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) odvolanie sťažovateľa uznesením č. k. 3 To 160/2019 z 11. augusta 2020 podľa § 319 Trestného poriadku zamietol ako nedôvodné.

3. Najvyšší súd uznesením č. k. 3 Tdo 62/2021 z 27. apríla 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) odmietol dovolanie sťažovateľa podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku. Zistil, že sťažovateľ uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c), h) a i) Trestného poriadku. Za podstatné z hľadiska prieskumnej povinnosti považoval procesne korektné vyhlásenie sťažovateľa na hlavnom pojednávaní, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe, ktoré okresný súd prijal. S odkazom na rozhodnutia publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „zbierka“) ako R 12/2017 a R 53/2021 uviedol, že obvinený nemôže úspešne dovolaním brojiť proti výroku o vine v rozsahu, v ktorom v pôvodnom konaní urobil vyhlásenie o uznaní viny a súd vyhlásenie prijal. Nebola tak v posudzovanom prípade splnená primárna podmienka prieskumu správnosti napadnutého rozhodnutia z pohľadu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ktorou je podanie dovolania ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister spravodlivosti“). Navyše najvyšší súd poznamenal, že ani sám sťažovateľ nenamietal chyby, ku ktorým došlo v súdnom konaní, v ktorom urobil vyhlásenie o uznaní viny (vyhlásenie urobil v celom rozsahu), keď do úvahy prichádzajú najmä chyby v rámci procesného postupu okresného súdu podľa § 257 Trestného poriadku. V dôsledku toho prieskum odsudzujúceho rozhodnutia z pohľadu namietaných pochybení smerujúcich proti výroku o vine, ktoré inak možno subsumovať pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, majúc na zreteli námietky proti správnosti ustálenia skutku i jeho právnej kvalifikácii, neprichádza do úvahy. Rovnako neprichádza do úvahy procesný úspech sťažovateľa týkajúci sa namietaných chýb inak subsumovateľných pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. V súlade s týmito závermi je aj obrana sťažovateľa v pôvodnom konaní proti rozsudku okresného súdu, pri ktorom smeroval odvolanie výlučne proti výroku o treste, teda nenapadol výrok o vine.

4. V súhrne sťažovateľom vyčítaných chýb rozhodnutí súdov oboch inšancií a uplatnených dovolacích dôvodov prichádza podľa najvyššieho súdu do úvahy ich preskúmanie len vo vzťahu k výroku o treste, a to výlučne z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. V rámci tohto dovolacieho dôvodu sťažovateľ namietal, že trest, ktorý mu bol uložený v pôvodnom konaní, je neprimerane prísny, pretože okresný súd neaplikoval § 39 ods. 1 Trestného zákona. Najvyšší súd po odcitovaní časti stanoviska uverejneného v zbierke pod č. 5/2011 zdôraznil, že sťažovateľovi bol uložený trest odňatia slobody pri aplikácii mimoriadneho zmiernovacieho ustanovenia podľa § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona *per analogiam*, v dôsledku čoho mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov a 8 mesiacov, hoci do úvahy prichádzajúca horná hranica trestnej sadzby u neho bola Trestným zákonom stanovená na 10 rokov. Sťažovateľ sa tak dovolaním reálne domáhal ešte výraznejšieho zmiernenia trestu prostredníctvom § 39 ods. 1 Trestného zákona, než aký mu v rámci tohto zákonného benefitu poskytli súdy v pôvodnom konaní, čo však v zmysle stanoviska č. 5/2011 neprichádza do úvahy, a preto podľa najvyššieho súdu nebol naplnený ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

II. Argumentácia sťažovateľa

5. Podľa sťažovateľa mu napadnutým uznesením nebola poskytnutá ochrana a jeho dovolanie bolo nezákonne odmietnuté. Nebola ním vykonaná náprava trestu uloženého rozsudkom okresného súdu, proti ktorému krajský súd odvolanie zamietol. V súvislosti s odmietnutím spravodlivosti nemožnosťou dovolacieho prieskumu v rámci § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je výklad najvyššieho súdu neústavný a neprípustný. Záver najvyššieho súdu, že v prípade vyhlásenia viny obžalovaným je možný len dovolací prieskum prostredníctvom dovolania ministra spravodlivosti, je nesprávny, pretože nie je v tomto smere podstatná judikatúra, ale litera zákona. Podľa § 257 ods. 5 Trestného zákona je aj v prípade vyhlásenia viny možné podať dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a nič na tom nemení § 372 ods. 1 Trestného poriadku.

6. Nemožno súhlasiť s argumentáciou najvyššieho súdu, že v rámci uplatnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku možno v prípade, ak bola vyhlásená vina, namietat len porušenie práva na obhajobu, ku ktorému došlo v súdnom konaní. Takáto skutočnosť nevyplýva zo zákona a výklad najvyššieho súdu možno chápať ako neústavný a neprípustne dotvárajúci literu zákona. Naopak, akékoľvek zásadné porušenie práva na obhajobu v akejkoľvek fáze trestného konania (sťažovateľ ich v dovolaní konštatoval, avšak najvyšší súd sa nimi pre nesprávny záver o neprípustnosti dovolacieho dôvodu nezaoberal) musí mať vždy za následok zrušenie tých rozhodnutí, ktoré boli takým porušením dotknuté, a to pochopiteľne aj v otázke viny.

7. Najvyšší súd neústavne a neprípustne vyložil uplatnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku v súvislosti s uloženým trestom, keď konštatoval, že nevyužitie moderačného práva nie je uložením trestu mimo trestnej sadzby stanovenej Trestným zákonom. Argumentovanie judikatúrou je nedostatočné. Uložený trest nezodpovedá zákonným požiadavkám. O trest uložený mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby ide aj v prípade, ak bola trestná sadzba určená nesprávne, t. j. keď súd nebral do úvahy okolnosti, ktoré by podmieňovali aplikáciu iného ustanovenia Trestného zákona o ukladaní trestu, ktoré by viedlo k ustáleniu inej (nižšej) trestnej sadzby. V dovolacom konaní musí byť prípustný prieskum v smere, či ide skutočne o použitie minimálnej, primeranej a zákonnej trestnej sadzby.

8. Sťažovateľ ďalej odôvodňuje nesprávnosť použitia § 39 Trestného zákona okresným súdom, keď sú uňho splnené podmienky na aplikáciu jeho odseku 1, aby mu bol uložený trest vo výmere 5 rokov. Upriamuje pozornosť na neprimerane prísne tresty za drogovú činnosť, čo je umocnené v prípadoch marihuany. Rozhodnutie o treste nie je zavŕšením spravodlivého súdneho konania, je výsledkom nerešpektovania zásady len nevyhnutného zásahu do základných práv a slobôd sťažovateľa. Uložený trest nemožno považovať za spravodlivý.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o ústavnom súde“). Na predbežnom prerokovaní ústavný súd potom preskúmal, či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

10. Sťažovateľ spochybňuje prevažne napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, osobitne neprimeranú prísnosť trestu a ústavnosť výkladu dovolacích dôvodov.

11. Ústavný súd nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov. Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné.

12. Účelom dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku je odstrániť v zákone výslovne uvedené závažné procesné a hmotnoprávne chyby právoplatných rozhodnutí všeobecných súdov. Len v obmedzenom rozsahu slúži na revíziu skutkových zistení ustálených súdmi prvého a druhého stupňa a na preskúmanie nimi vykonaného dokazovania. Nejde tak podľa Trestného poriadku o ďalší „úplný“ prieskum napadnutého meritórneho rozhodnutia (jeho vecnej správnosti) a ďalšie posudzovanie otázky viny či trestu. Výklad príslušných ustanovení Trestného poriadku týkajúci sa prípustnosti dovolania je v primárnej právomoci všeobecných súdov (dovolacieho súdu), pričom ústavný súd má oprávnenie do takéhoto výkladu zasiahnuť iba vtedy, ak sa tento nejaví ako konformný s ústavou alebo dohovorom.

13. Posúdenie existencie dôvodu na odmietnutie dovolania podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku (t. j. nesplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 Trestného poriadku) zahŕňa v nevyhnutnej miere aj vecný prieskum dovolacej argumentácie dovolateľa na účely zistenia, či ním uvádzané skutočnosti reálne (nielen formálne) napĺňajú ním označené dôvody dovolania ustanovené v § 371 Trestného poriadku. Ústavný súd zároveň poukazuje na skutočnosť, že vo svojej rozhodovacej činnosti stabilne akceptuje postup, keď najvyšší súd po nevyhnutnom vecnom prieskume dovolania dospeje k náležite (ústavne konformne) odôvodnenému záveru, že je zrejmé, že nie sú splnené dovolateľom uplatnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku, a preto dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku (napr. III. ÚS 265/2012, II. ÚS 528/2014, I. ÚS 108/2017, IV. ÚS 186/2018, III. ÚS 188/2018).

14. Ústavný súd zdôrazňuje, že je výsadnou úlohou všeobecných súdov, aby u páchatel'ov trestných činov rozhodli o treste (čl. 50 ods. 1 ústavy), t. j. určili jeho druh a výmeru vzhľadom na všetky zákonné kritériá (prípadne upustili od jeho uloženia, pozn.), a aby svoj záver riadne odôvodnili.

15. Cez optiku základného práva na súdnu ochranu ústavný súd nemá možnosť priamo vstupovať do rozhodnutí všeobecných súdov o treste v zmysle konkrétneho posudzovania jeho spravodlivosti, vhodnosti alebo primeranosti. Hľadisko spravodlivosti ústavný súd vo svojom prieskume uplatňuje na celé konanie, pričom podstatné je dodržanie garancií procesu (cesty), nie garancie spravodlivosti a vhodnosti samotného výsledku tohto procesu, ako ho v konkrétnom prípade vníma ten-ktorý účastník konania. Ústavný súd má v zásade priestor na už naznačený zásah do rozhodnutí súdov o treste, ak by nimi boli porušené hmotnoprávne garancie podľa čl. 15 ods. 3 ústavy (zákaz trestu smrti), čl. 16 ods. 2 ústavy (zákaz krutého, neľudského alebo ponižujúceho trestu), prípadne čl. 17 ods. 2 ústavy (pozbavenie slobody z dôvodov a spôsobom ustanoveným zákonom).

16. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo

slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (m. m. I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03).

17. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva kľúčový právny záver, že sťažovateľ nemôže napadnúť dovolaním výrok o vine rozsudku okresného súdu, ktorému predchádzalo prijatie vyhlásenia sťažovateľa o vine. Výnimku predstavuje len dovolanie podané z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ktoré však môže podať len minister spravodlivosti, a to na podnet obvineného alebo inej osoby. Z tohto hľadiska najvyšší súd dospel k záveru, že námietky sťažovateľa smerujúce proti výroku o vine rozsudku okresného súdu, resp. tie, ktoré mali napĺňať dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, boli neprípustné.

18. Ústavný súd podotýka, že ani sťažovateľom namietaná judikatúra najvyššieho súdu sa nenachádza v akomsi „právnom vákuu“, ale vychádza z výkladu konkrétnych ustanovení Trestného poriadku o dovolacom konaní, konkrétne § 369 ods. 1, 2 a § 372 ods. 1 Trestného poriadku. Sťažovateľova polemika však zostáva len pri označení tohto výkladu za nesprávny, neústavný a neprípustne dotvárajúci zákon. Ústavný súd v minulosti už viackrát podrobil výklad najvyššieho súdu pri posudzovaní podmienok prípustnosti dovolania podaného obvinenými proti výroku o vine rozsudkov, ktoré nasledovali po vyhlásení obvinených o vine. Pritom konštatoval ústavnú akceptovateľnosť záveru o možnosti dovolacieho prieskumu výlučne na základe dovolania podaného ministrom spravodlivosti, resp. o nedostatku oprávnenia obvineného podať dovolanie (I. ÚS 253/2018, II. ÚS 377/2020, III. ÚS 182/2018, IV. ÚS 373/2021). Sťažovateľove argumenty žiadnym spôsobom nezakladajú dôvod na odklon od tohto záveru ústavného súdu.

19. K nesúhlasu sťažovateľa so záverom najvyššieho súdu, že v rámci uplatnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku možno v prípade, ak bola vyhlásená vina, namietat len porušenie práva na obhajobu, ku ktorému došlo v súdnom konaní, ústavný súd uvádza, že ide len o dodatočnú poznámku k hlavnému záveru, ktorého udržateľnosť ústavný súd už posúdil. Aj v prípade, že by ústavný súd nesúhlasil s takýmto výkladom, ale s výkladom predostretým sťažovateľom v bode 6, nemohol by to osebe považovať za dôvod zakladajúci neudržateľnosť napadnutého uznesenia z pohľadu označených práv.

20. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku najvyšší súd uviedol taký výklad, ktorý ústavný súd považuje za ústavne udržateľný. Na rozdiel od sťažovateľa ústavný súd nevidí dôvod, prečo by najvyšší súd nemohol poukázať na svoju skoršiu relevantnú judikatúru ako na východisko svojich úvah, ak svoje následné závery najvyšší súd ďalej jasne priblíži k okolnostiam prípadu sťažovateľa. Nosným záverom odkazovaného stanoviska č. 5/2011 bolo, že nepoužitie § 39 Trestného zákona nezakladá žiadny dovolací dôvod. Sťažovateľ sa domáhal výraznejšieho zmiernenia trestu ako toho, ktoré mu bolo poskytnuté súdmi podľa § 39 Trestného zákona. Udržateľnosť uvedených záverov najvyššieho súdu ústavný súd nepovažuje za ústavne spochybnenú argumentmi sťažovateľa o uložení trestu mimo zákonnej sadzby, keď *„súd nebral do úvahy okolnosti, ktoré by podmieňovali aplikáciu iného ustanovenia Trestného zákona o ukladaní trestu, ktoré by viedlo k ustáleniu inej (nižšej) trestnej sadzby“*. Ústavný súd na tomto mieste pripomína, že nedisponuje oprávnením v napadnutej veci podávať výklad príslušných trestnoprávnych noriem. Ten je zverený práve všeobecným súdom, ktoré sú „pánmi zákonov“.

21. Najvyšší súd vzhľadom na vymedzenie svojej právomoci [§ 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku] v tomto prípade nemohol vstupovať do úvah súdov nižších inštancií o primeranosti testu. Predmetom prieskumu zo strany najvyššieho súdu nemohla byť otázka neprimeranej prísnosti trestu (napr. uznesenie najvyššieho súdu vo veci sp. zn. 2 Tdo 29/2012 či stanovisko č. 5 uverejnené v zbierke č. 1/2011), ktorá bola preskúmateľná len odvolacím súdom.

22. Posúdenie otázky neprimeranej prísnosti trestu, jeho krutosti, neľudskosti či ponižujúceho charakteru teda patrí primárne súdom rozhodujúcim o vine a treste. Obsah sťažovateľom označených práv sa podľa zistenia ústavného súdu míňa s právnymi a so skutkovými dôvodmi, ktoré sťažovateľ na podporu svojich tvrdení uviedol.

23. Ústavný súd stabilne judikoval, že skutočnosť, že konanie pred všeobecnými súdmi neskončilo podľa predstáv sťažovateľa, sama osebe nie je právnym základom na namietnutie porušenia jeho práva na súdnu ochranu sťažnosťou podanou ústavnému súdu, pretože označené právo v sebe nezahŕňa záruku úspechu v konaní (II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08 a iné). Úlohou ústavného súdu nie je naprávať dôsledky zvolenej obhajobnej taktiky sťažovateľa a z tohto dôvodu vstupovať do rozhodnutia všeobecného súdu (m. m. IV. ÚS 555/2020).

24. Najvyšší súd v napadnutom uznesení zhrnul podstatu argumentov dovolania výstižným spôsobom. Následne námietky podriadil pod dostupné dovolacie dôvody podľa § 371 Trestného poriadku a spätne preskúmateľným spôsobom vyhodnotil ich naplnenie. Tým ústavne udržateľne vyložil aplikovanú právnu úpravu dovolacích dôvodov. Vzhľadom na uvedené ústavný súd považoval za potrebné ústavnú sťažnosť vo vzťahu k namietanému porušeniu práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu odmietnuť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde, a to z dôvodu absencie príčinnej súvislosti medzi napadnutým uznesením a označenými právami.

25. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v petite jeho ústavnej sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. novembra 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu